

8. Осеннева М.С. Преимущество как необходимое педагогическое условие непрерывного музыкального образования / М.С. Осеннева // Педагогика и психология музыкального образования: Прошлое, настоящее, будущее : Материалы IX науч.-практ. конф. с междунар. участием; под. ред. Э.Б. Абдуллина. – Москва : Граф-Пресс, 2010.– С. 88-97.
9. Рева В. П. Интонационно-телесные контексты музыкального восприятия (педагогический аспект): монография / Валентин Павлович Рева. – Могилев : МГУ им. А.А. Кулешова, 2013. – 180 с.
10. Сухомлинский В.А. Сердце отдаю детям /Василий Александрович Сухомлинский.– Минск : Нар. асвета, 1981.– 288с.
11. Теплов, Б.М. Психологические вопросы художественного воспитания / Б.М. Теплов // Известия АПН РСФСР. – М.–Л., 1947. – № 2. – С. 10-11.

Іванченко К.О.

НАСТУПНІСТЬ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В СИСТЕМІ ДІТЯЧИЙ САДОК – ПОЧАТКОВА ШКОЛА

У статті аналізується проблема наступності у вихованні дітей засобами музичного мистецтва. Організуючим механізмом цього процесу представлено розгляд естетичного враження як результату початкового впливу музики, переживання краси музичного звуку (голосу, музичного інструменту, пластичного руху, метроритму), живого виконання музичних творів педагогом (вчителем).

Естетичне враження – результат впливу яскравих образних проявів музичного мистецтва, близьких життєвому досвіду дітей. Як психологічний феномен, естетичне враження є наслідком подиву, який пов'язаний зі сприйманням яскравих зразків музики, резонуючих у емоційній сфері вихованців.

Виокремлюються особистий, організаційний і професійний рівні ініціювання естетичних вражень. Особистий рівень пов'язаний із збагаченням тезауруса музичних вражень дітей; організаційний – результат взаємодії дошкільного освітнього закладу та школи; професійний – обумовлений компетентністю музичних керівників і вчителів музики, володінням технологіями особистісно орієнтованої освіти.

Для подолання негативних тенденцій у вихованні музичними засобами необхідно виявити сполучні ланки в художньо-творчій діяльності учасників педагогічного процесу, яких не вистачає, та узгодити зміст музичних занять у дитячому садку й початковій школі. Естетичне враження слугує тим основоположним фактором, який можна покласти в основу наступності музичного виховання, стати мірою співвідношення понятійного та емоційного у педагогічній роботі, подолання необгрунтованого теоретизування, що знижує інтерес дітей до мистецтва.

Ключові слова: наступність; музичне виховання; естетичне враження; переживання; музичне сприймання; інтонація; старший дошкільний вік; молодший шкільний вік.

Ivanchenko K.O.

CONTINUANCE OF MUSICAL EDUCATION IN SYSTEM KINDERGARTEN – PRIMARY SCHOOL

In this article, the problem of continuance in education of children by means of musical art is analyzed. The aesthetic impression as a result of the initial exposure of music, the feeling of the beauty of tone (voice, instrument, plastic movement, metro rhythm) as well as live performance of musical compositions by a teacher is considered as an organizing mechanism of this process.

The aesthetic impression is a result of the impact of vivid expression of musical art that is close to the life experience of children. The aesthetic impression as a psychological phenomenon is a result of a surprise associated with the perception of bright music patterns resonant with the emotions of children.

There are personal, organizational and professional levels of initiation of aesthetic impressions. The personal level is associated with the enrichment of musical impression thesaurus of children. The organizational level is a result of cooperation between pre-school educational institutions and schools. The professional level is determined by the competence of music teachers, knowledge of methods of personality-oriented education.

It is necessary to identify the missing links in the creative art activities of participants of the pedagogical process, as well as coordinate the musical activity program in the kindergarten and primary school to overcome the negative trends in the musical education. The aesthetic impression is a key aspect that can be used as a basis for the continuance of musical education. Furthermore, it may become a connection link between conceptual and emotional aspects in pedagogical work and may help overcome unreasonable theorization, which reduces the interest of children in art.

Key words: continuance; musical education; aesthetic impression; feeling; music perception; intonation; senior pre-school age; junior school age.

Подано до редакції 14.04.2018.

Рекомендовано до друку канд.пед.наук, доц. Л.Г.Зайцевою

УДК: 373.2:37.091.21+81'246.2

© 2017

Камінська В.Л.

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ДОШКІЛЬНИКІВ ДВОМОВНОЇ КОМУНІКАЦІЇ

У статті розглядається проблема навчання дошкільників двомовної комунікації. На основі теоретичного аналізу праць зарубіжних та вітчизняних учених доведено, що вивчення іноземних мов у ранньому віці спрямоване на мовленнєвий розвиток дітей дошкільного віку у найбільш сприятливий для них період. Визначено, що основною метою дошкільного навчання іноземних мов є формування у дитини уявлення про іноземну мову як про засіб спілкування, а також розвиток елементарних навичок іншомовної комунікації. Визначено основні тенденції навчання дошкільників іноземної мови загалом, двомовної комунікації зокрема на сучасному етапі.

Ключові слова: заклад дошкільної освіти, двомовна комунікація, дошкільний вік, мовний матеріал.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Зміна пріоритетів у сучасному суспільстві зумовлює необхідність виховання високосвідомих, активних, самостійних, здатних до самореалізації особистостей. Інтеграція України до Європейського співтовариства передбачає володіння громадянами хоча б однією іноземною мовою. У зв'язку з цим актуалізується проблема навчання двомовної комунікації у дошкільній ланці освіти. В останні роки навчання іноземної мови в закладах дошкільної освіти набуло стрімкого розповсюдження, що зумовлено вимогами сучасного суспільства до особистості, а також "замовленням" батьків дітей дошкільного віку.

Однак, як показує практика, дошкільне навчання дітей іноземної мови загалом, двомовної комунікації зокрема, часто відбувається стихійно, в цьому процесі задіяні не завжди кваліфіковані фахівці, питання двомовної комунікації не вирішується, і як наслідок, результати іншомовної підготовки дитини у ЗДО залишаються незадовільними.

Проблема впливу багатомовності на розвиток дитини залишалася предметом запеклих дискусій учених упродовж тривалого періоду в історії науки. Її актуалізації в Європі та світі сприяли як нагальні потреби спілкування, так і усвідомлення необхідності збереження і розвитку численних зникаючих мов.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми. Доцільність навчання дітей дошкільного віку іноземних мов відображена в низці праць вітчизняних та зарубіжних учених (Н. Агурова, В. Гінзберг, С. Гоздецька, В. Плахотнік, О. Ханова та ін.). Численні дослідження в галузі дошкільного навчання іноземної мови українських (П. Бех, Л. Біркун, С. Боднар, С. Будак, Н. Гальськова, Н. Клевченко, В. Колечко, О. Коломінова, Н. Колтко, О. Першукова, О. Рейпольська, С. Роман, Т. Шкваріна) і зарубіжних (М. Біболетова, І. Верещагіна, І. Вронська, Дж. Голдернес, Ф. Гопкінс, Д. Лазер, Е. Джонсон, Н. Доусон, М. Маглиш, Н. Малкіна, А. Майер, А. Сушкевич, Д. Стрейндж, К. Хастінгз, П. Шиллер, Н. Уїтні) вчених довели доцільність і ефективність дошкільної англійської освіти дітей, її позитивний вплив на інтелектуальний розвиток особистості та підготовку дитини до школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Мета даної статті полягала у визначенні основних тенденцій навчання двомовної комунікації дітей дошкільного віку на сучасному етапі.

Виклад основного матеріалу дослідження... Двомовність або білінгвізм – це реальна соціально-мовна ситуація, сутність якої полягає у співіснуванні й взаємодії двох мов у межах одного мовного колективу [8, с. 59].

За характеристиками умов вивчення і використання іноземної мови розрізняють білінгвізм:

- природний (засвоєння другої (чужої) мови відбувається у процесі живого безпосереднього спілкування з носіями цієї мови);
- штучний (засвоєння другої (чужої) мови відбувається в процесі її вивчення дидактичним шляхом) [2, с. 23-54].

Кінець XIX, початок XX ст. став періодом, коли значна кількість науковців, лінгвістів, педагогів, психологів виражали негативне ставлення до двомовності. Шотландський педагог, професор Единбурзького університету С. Лорі у своїй роботі "Lectures on Language and Linguistic Method in the School" (1893р.) наполягав, що інтелектуальний і духовний розвиток дитини за умови її зростання у двомовному оточенні зменшується вдвоє [11]. Відома американська психолог, професор університету Мінесоти Ф.Гудінаф у книзі "A new approach to the measurement of intelligence of young children" виразила думку про зв'язок між двомовністю і затримкою розумового розвитку у дітей [10].

Подальші дослідження проблем впливу багатомовності на інтелектуальний розвиток учнів підтвердили значимість рівня володіння мовами у багатомовних осіб. Так, на початку XX ст. французьким психологом, лінгвістом Ж. Ронже було видано монографію "Розвиток мовлення двомовної дитини" [12], у якій автор з докладним науковим психологічним та лінгвістичним аналізом описує розвиток мовлення власного сина Луї Ронже від народження до чотирьох із половиною років. За даними автора, у дитини спостерігалася незалежність двох мовних систем, вільне спілкування, не спостерігалася калька та міжмовних змішувань, лексичних чи фонетичних спотворень [12].

Робота Ж. Ронже була позитивно оцінена в пресі психологом Л. Виготським [3]. Він звернув увагу на своєрідність мовної ситуації в умовах сімейного виховання дитини та потенційні можливості раннього навчання дітей двомовної комунікації. Л. Виготський у своїй роботі "Мышление и речь" висловив думку про те, що вплив багатомовності на мислення і когнітивний рівень розвитку людини може бути лише позитивним, бо здатність виразити одну думку кількома мовами дає можливість "побачити рідну мову, як одну систему серед багатьох інших" [4, с. 246].

У багатьох найновіших роботах із одночасного засвоєння двох мов наводяться факти, які визнають ранню двомовність за когнітивного прискорювача розвитку дітей. Г. Чиршева вивчала ранній російсько-англійський

білінгвізм і відзначає більш інтенсивний розумовий і лінгвістичний розвиток дітей-білінгвів, ніж монолінгвів. Пояснюється це тим, що дитині, яка від народження опановує дві мови, в сім'ях приділяється більше уваги батьками, адже принцип "одна особа – одна мова" вимагає інтенсивнішого спілкування з дитиною, кожного – своєю мовою. В подібній ситуації дитина розвивається активніше, що відбивається на її здібностях. "Не сам білінгвізм, а ті зусилля, які докладаються для його формування, не можуть не впливати на розвиток дитини", – зазначає Г. Чиршева [9, с.113].

На думку таких учених, як М. Бонк, Л. Венгер, Р. Рогова, Є. Негневицька, А. Шахнарович вивчення іноземних мов позитивно впливає на загальний психічний розвиток дитини, мовні здібності, розширення загального кругозору.

Таким чином, на думку багатьох дослідників дошкільний віковий період є найбільш чутливим для оволодіння дітьми основами іноземного мовлення. Аналіз наукових праць свідчить про актуальність вивчення процесу підготовки дітей до іншомовного спілкування. Так, Н. Імедадзе наголошує на ранній двомовності. На основі результатів експериментальних досліджень автор прийшла до висновку, що в умовах двомовності дитина проходить дві стадії розвитку мови: змішана мова; виділення автономного функціонування двох мовних систем.

З точки зору дослідника, в основі переключення з однієї мови на іншу лежить настанова про закономірність диференціації. Тобто чим свідоміше диференційована настанова, тим легше відбуватиметься переключення з однієї мови на іншу. Отже, рідше траплятимуться випадки змішування мов [7, с. 98].

Метою навчання елементарної двомовної комунікації дитини дошкільного віку є сприяння своєчасному розвитку дитини, збагаченню її інтелектуальної, емоційної, моральної, вольової сфери.

Розвивальна, виховна, освітня цілі навчання дошкільників іноземної мови набувають пріоритетного значення у порівнянні з практичною ціллю, а не навпаки. Процес навчання англійської мови має бути засобом соціалізації дитини, допомагати розкрити її особистий потенціал з урахуванням індивідуальних особливостей.

На ранньому етапі навчання мова повинна перш за все розглядатися як засіб розвитку особистості дитини з урахуванням мотивів, інтересів і здібностей. Через спілкування і мовленнєву діяльність дитина розвивається, виховується, пізнає світ і себе.

Насправді, проблема раннього вивчення іноземної мови полягає в необхідності знаходити резерви в організації навчання, щоб не загубити і скористатися перевагами чутливого періоду засвоєння іноземної мови в дошкільному віці.

Вивчення іноземних мов у ранньому віці спрямоване на мовленнєвий розвиток дітей дошкільного віку у найбільш сприятливий для них період. Доведено, що дитина розвивається, виховується, пізнає світ і себе через спілкування і мовленнєву діяльність. Вивчення іноземних мов на ранньому етапі має розглядатися як засіб розвитку особистості дитини з урахуванням її мотивів, інтересів і здібностей. Унікальна схильність дитини до вимови, до сприйняття іноземних мов визнана багатьма дослідниками. Особливості оволодіння дошкільниками іноземними мовами пов'язані з безпосередністю дитячого сприймання, відкритістю до спілкування, спонтанністю оволодіння новими знаннями. Дитина дошкільного віку особливо сприйнятлива до фонетики й інтонації мовлення. Вік від народження до шести років життя є чутливим періодом для мовленнєвого розвитку зростаючої особистості. Вивчення іноземних мов не лише розвиває індивідуальні мовленнєві здібності дитини, а й створює передумови для оволодіння нею в подальшому іншими мовами.

У дошкільному віці діти легко засвоюють звукову форму морфем. Мовленнєвий апарат дитини характеризується гнучкістю, податливістю для формування іншомовної вимови, добре розвинутою здатністю до імітації.

Єдиним шляхом формування у дошкільників пізнавальних мотивів та інтересу до вивчення іноземної мови та бажання використовувати її, як засіб комунікації має стати надання цим мотивам та інтересам ігрової спрямованості, оскільки ігрова діяльність у цьому віці є провідною. Дослідження підтвердили (О. Негневицька), що кожне заняття з англійської мови для дитини можна зробити цікавим, захоплюючим, бажаним, якщо воно буде проводитися у формі дидактичної сюжетно-рольової гри.

Організація занять, що будуються на довільному запам'ятовуванні та довільній імітації без гри, не відповідає психічному розвитку дитини. Лише ігрова комунікативна спрямованість кожного заняття дає змогу зробити навчання таким, щоб іншомовний матеріал запам'ятовувався, осмислювався дитиною мимовільно. У грі дитина буде мимовільно докладати зусиль, напружувати пам'ять, вправлятися у вимові звуків, вживанні іншомовних слів та фраз. Побудова заняття в ігровій формі, створення ситуації "чарівної казки" (О. Протасова) допомагає дитині розв'язувати завдання спілкування іншомовними засобами.

Мова засвоюється через особисту діяльність дітей у процесі її вивчення. Кожне заняття будується як ігрове спілкування педагога і дітей та під його керівництвом дітей між собою.

Використання рідної мови на заняттях обов'язкове, тому що саме рідною мовою організовується ігрова діяльність, пояснюються завдання, способи їх виконання. Лише тоді, коли всі діти будуть розуміти й реагувати на

прості звертання, вказівки, розпорядження, прохання, що робляться англійською мовою, педагог зможе обмежити використання рідної мови.

Оволодіння дитиною рідної мови – важлива умова для навчання іноземної. До початку вивчення іноземної мови рідна мова дитини не повинна мати значних дефектів. Мовлення має бути правильним, виразним, зв'язним. Тільки за таких умов рідна мова не зазнає впливу іноземної.

У дошкільному віці діти опановують механізм побудови мовного висловлення рідною мовою, тому оволодіння англійською мовою має відбуватися внаслідок корекції вже існуючого механізму [5, с. 40].

Ігрові ситуації занять повинні моделювати дитяче спілкування, ігри, аналогічні іграм рідною мовою, поєднувати мовленнєві та немовленнєві дії, вербальне та невербальне спілкування, візуальне та звукове подання інформації, використання англійськомовних соціокультурних джерел, адресованих дітям (пісні, вірші, ігри, інші види фольклору та авторські тексти).

Ефективність навчання іноземних мов, на нашу думку, здебільшого залежить від обраного підходу до навчання. На сучасному етапі розвитку навчання іноземних мов основним вважається комунікативний підхід, оскільки він зорієнтований на вивчення іноземних мов через спілкування. Реалізація цього підходу в навчальному процесі з іноземними мовами означає, що формування іншомовних мовленнєвих навичок і вмінь відбувається шляхом і завдяки здійсненню дітьми іншомовної мовленнєвої діяльності. Цей підхід передбачає оволодіння іноземними мовами, як засобами спілкування, набуття дітьми навичок первинної комунікативної компетенції. Правильно побудований процес навчання іноземних мов сприятиме формуванню навичок елементарного іншомовного спілкування дітьми. Як зазначає О. Бойко організоване педагогічне втручання у сенситивний період мовленнєвого розвитку дітей не тільки сприяє запобіганню помилок, але й дозволяє дошкільникам опанувати розмовну форму іноземних мов [1].

Разом з цим державними програмами розвитку, виховання та навчання дитини у закладі дошкільної освіти окреслюються іншомовні компетенції дитини, яких вона повинна набути під час відвідування занять з іноземної мови.

Програма «Дитина в дошкільні роки» [6] передбачається наявність таких іншомовних умінь дитини: «...розрізняє мовлення іноземною і рідною мовами. Правильно вимовляє всі звуки (як ізольовано, так і в складі слова, речення), самостійно використовує навички правильної звуковимови. Самостійно орієнтується в комунікативній ситуації, вміє слухати, за власною ініціативою говорити» [6, с. 223].

Для формування у дитини окремих іншомовних знань програмою рекомендується: «...прищеплювати елементарні навички усного мовлення іноземною мовою (розуміння та говоріння), сприяти накопиченню дітьми лінгвістичних знань у галузі фонетичної, лексичної, морфологічної та синтаксичної будови іноземного мовлення. Формувати новизнікативні навички. Знайомити з мовою та культурою іншого народу, формувати позитивне ставлення до них» [6, с. 223].

Отже, основною метою дошкільного навчання іноземних мов є формування у дитини уявлення про іноземну мову як про засіб спілкування, а також розвиток елементарних навичок іншомовної комунікації. Таким чином, слід приділяти підвищену увагу загально розвиваючим моментам оволодіння іноземною мовою і правильності цього процесу. Хороші результати навчання з'являються тоді, коли узгоджуються зусилля закладу дошкільної освіти, педагогів і батьків. Цілі, які переслідує навчання другої мови у дитинстві, поділяються на:

- практичні (оволодіння певним обсягом мовного матеріалу, формування відповідної мовної компетенції, ознайомлення з культурою народу, країни мови, яка вивчається);
- загально-виховні (виховання в дитини інтересу й шанування культури, традицій, звичаїв людей, які розмовляють будь-якою іншою мовою, розумної і обґрунтованої поведінки в ситуації взаємодії мов і культур, загальний розвиток елементарної соціальної комунікації);
- загальнорозвиваючі (збагачення змісту життя дітей, насичення комунікативного середовища, розширення кругозору, розвиток рефлексії).

Як уже зазначалося, метою дошкільного навчання іноземних мов є формування у дитини уявлення про іноземну мову як про засіб спілкування, а також розвиток елементарних навичок іншомовної (двомовної) комунікації. Враховуючи це, процес навчання іноземної мови у закладі дошкільної освіти мусить бути організований таким чином, щоб кожне заняття сприяло розвитку у дитини навичок розуміння мови і говоріння нею, поряд з рідною мовою. Для цього слід використовувати спеціальні вправи, спрямовані на розвиток зазначених навичок.

Як свідчить практика, вчителі іноземної мови у закладах дошкільної освіти часто припускаються методичних помилок у плануванні та проведенні занять. Таким чином, було організовано роботу з визначення основних тенденцій навчання дошкільників іноземної мови загалом, двомовної комунікації зокрема на сучасному етапі. У дослідженні взяли участь діти старшого дошкільного віку (96 осіб), педагоги, які навчають дошкільників англійської мови (12 осіб).

У рамках нашого дослідження було організовано педагогічне спостереження за процесом навчанням англійської мови в дошкільних навчальних закладах. Основну увагу було зосереджено на таких аспектах:

- форми організації навчального процесу;
- засоби навчання дітей дошкільного віку іншомовної (двомовної) комунікації;
- дотримання фонетичних норм дітьми та педагогами.

Результати нашого дослідження засвідчили, що 84% педагогів, які навчають дошкільників англійської мови, використовують методи і форми організації навчального процесу, рекомендовані для роботи зі школярами.

Серед засобів навчання переважає надмірне використання іншомовних віршів і пісень (63% педагогів), переважає механічне запам'ятовування слів (78% педагогів) з перекладом (весь процес навчання базується на вивченні римованих текстів або запам'ятовуванні слів без подальшої роботи з розвитку навичок їх використання у мовленні). 86% учителів англійської мови проводять навчання дошкільників іншомовної грамоти (вивчення абетки, розфарбовування іншомовних літер, робота з прописами та інше).

92% педагогів приділяють недостатню увагу або ігнорують взагалі фонетичну сторону мовлення (відсутня робота з формування іншомовних фонетичних навичок, неухважність до власної вимови, закріплення неправильних зразків звуковимови).

Висновки... Отже, навчання дошкільників англійської мови загалом, двомовної комунікації зокрема, здебільшого спрямоване на розширення словникового запасу з англійської мови за допомогою вивчення віршів і пісень. Систематичне і цілеспрямоване формування вмій аудіювання, діалогічного і монологічного мовлення англійською мовою, як основних складових іншомовного спілкування, фактично не відбувається. Таким чином, переважна більшість педагогів, які навчають дошкільників англійської мови не проводять роботи з навчання дітей користуватися іноземною мовою як засобом спілкування, що визначено основною метою у навчанні дошкільників іншомовної (двомовної) комунікації. Перспективу подальших досліджень вбачаємо у визначенні рівнів володіння дітьми дошкільного віку іншомовною (двомовною) комунікацією, а також розробкою методики навчання іншомовної (двомовної) комунікації дітей дошкільного віку.

Використана література:

1. Бойко О.В. Особливості формування мовленнєвої активності у дітей на заняттях з іноземної (англійської) мови / О. Бойко // Наукові записки НДУ імені М. Гоголя : наук. журн. / за ред. Є.І. Коваленко. – Ніжин : Вид-во Ніжин.ун-ту, 2006. – С. 45-48.
2. Верещагин Е.М. Психологическая и методическая характеристика двуязычия / Е.М. Верещагин. – Москва : Изд-во Московського университета, 1969. – 160 с.
3. Выготский Л. С. К вопросу о многоязычии в детском возрасте // Умственное развитие детей в процессе обучения / Л.С. Выготский. – М. – Л. : ГУПИ. – 1986. – С. 53-72.
4. Выготский Л.С. Мышление и речь. Изд. 5, испр./Л.С. Выготский. – Издательство "Лабиринт", М., 1999. – 352 с.
5. Гаргель А.Ф. Психологічні передумови навчання англійської мови учнів молодшого шкільного віку /А.Ф. Гаргель // Проблеми гуманізації процесу навчання іноземних мов у школі та вузі: Тези доповідей наук.-практик. конф. творчої молоді (Київ, 27-28 квітня 1993 р.) / За ред. С.Ю. Ніколаєвої. – Київ : КДПІМ, 1993. – С. 40.
6. Дитина в дошкільні роки. Програма розвитку, навчання та виховання дітей. – Запоріжжя : ЛІПС, 2000. – 268 с.: іл.
7. Имедадзе Н. Экскурсы по психологическим исследованиям овладения и владения вторым языком. – Тбилиси : Мецниереба, 1979. – 229 с.
8. Марусенко І.П. Українсько-російські мовні взаємини на сучасному етапі / І.П. Марусенко // Мова. – 2009. – No 11. – С. 59-64.
9. Чиршева Г. Введение в онтолингвологию: монография / Г. Чиршева. – Череповец : Изд-во ЧГУ, 2000. – 194 с.
10. Goodenough F.L. (1926). "A new approach to the measurement of intelligence of young children". Journal of Genetic Psychology 33, 185-211.
11. Lourie S.S., Edin A.M. (1890). "Lectures on language and linguistic method in the school" / [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=uc1.\\$b308917;view=1up;seq=5](https://babel.hathitrust.org/cgi/pt?id=uc1.$b308917;view=1up;seq=5)
12. Ronjat J. Le developpement du langage observe chez un enfant bilingue / J.Ronjat. – Paris : Champion, 1913. – 155 p.

Каминская В.Л.

ПРОБЛЕМА ОБУЧЕНИЯ ДОШКОЛЬНИКОВ ДВУЯЗЫЧНОЙ КОМУНИКАЦИИ

В статье рассматривается проблема обучения дошкольников двуязычной коммуникации. На основе теоретического анализа работ зарубежных и отечественных ученых доказано, что изучение иностранных языков в раннем возрасте направлено на речевое развитие детей дошкольного возраста в наиболее благоприятный для них период. Определено, что основной целью дошкольного обучения иностранным языкам является формирование у ребенка представления об иностранном языке как о средстве общения, а также развитие элементарных навыков иноязычной коммуникации. Определены основные тенденции обучения дошкольников иностранному языку в целом, двуязычной коммуникации в частности на современном этапе.

Ключевые слова: заведение дошкольного образования, двуязычная коммуникация, дошкольный возраст, языковой материал.

Kaminska V.L.

PECULIARITIES OF TEACHING PRESCHOOL CHILDREN OF BILINGUAL COMMUNICATION

The article deals with the problem of teaching preschoolers of bilingual communication. Bilingualism is a real social and linguistic situation, the essence of which lies in the coexistence and interaction of the two languages within one language collective. Compulsory education of preschool children in a foreign language is not provided for by programs and the Basic component of preschool education in Ukraine and refers to the variable component. But, on the basis of a theoretical analysis of the works of foreign and domestic scientists it has been proved that the study of foreign languages at early age is aimed at speech development of preschool children in the most favorable period for them. The goal of teaching elementary bilingual communication of a preschool child is to contribute to the timely development of the child, enriching him/her intellectual, emotional, moral, volitional sphere. The developmental, and educational goals of teaching preschoolers foreign language take priority over the practical goal, and not vice versa. The process of teaching English should be a means of socialization of a child, helping to reveal his/her personal potential, taking into account individual characteristics. The main tasks of teaching children of preschool age bilingual communication have been defined in the article. It has been determined that the main goal of preschool education for foreign languages is to form a child's understanding of a foreign language as a means of communication, as well as the development of elementary skills in foreign-language communication. Language is assimilated through the personal activity of children in the process of studying it. The importance of using the native language in classes has been proved, since gaming activities are organized, the tasks, ways of their performance are explained in the native language. Mastering a child's native language is an important condition for teaching a foreign language. The main tendencies of teaching preschool children a foreign language in general, bilingual communication in particular at the present stage have been determined.

Key words: institution of preschool education, bilingual communication, preschool age, language material.

Подано до редакції 29.03.2018.

Рекомендовано до друку докт.пед.наук, проф. Т.Г.Жаровцевою

УДК [378.147:811.111]:004

© 2017

Костікова І.І.

ПРОФЕСІЙНА САМОРЕАЛІЗАЦІЯ ПЕДАГОГА У ПРОЦЕСІ ІНТЕРАКТИВНОГО НАВЧАННЯ УЧНІВ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

У статті розглядається проблема теоретичних і практичних питань інтерактивного навчання учнів англійської мови. Основні результати роботи полягають у визначенні засад інтерактивного навчання, характеристики основних методичних прийомів інтерактивного навчання англійської мови, окресленні можливостей використання інтерактивної дошки для навчання англійської мови. Результатом проведеного дослідження є висновок про те, що ефективність впровадження методичних прийомів інтерактивного навчання англійської мови й використання інтерактивної дошки ґрунтується на інтерактивній взаємодії учня й учителя, збільшенні інтерактивної наочності на уроці.

Ключові слова: використання, ефективність, інтерактивне навчання, інтерактивна дошка, англійська мова, методичні прийоми, вчитель, учень.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Сучасний етап міжнародних зв'язків України, її вихід у європейський та світовий простори, нові соціальні, культурні реалії вимагають пошуку нових підходів у навчанні англійської мови, статус якої у нашій країні постійно зростає.

Основною метою навчання англійської мови в закладах середньої освіти є формування в учнів комунікативної компетенції, що означає оволодіння мовою як засобом міжкультурного спілкування, розвиток умінь і навичок використовувати її у діалозі культур сучасного англосмовного світу. Інтерактивне навчання стає засобом сучасного вивчення учнями англійської мови.

Як відомо, інтерактивне навчання є ефективним з декількох причин: по-перше, для вчителів вирішується питання удосконалення методик для підвищення пізнавального інтересу учнів до вивчення англійської мови, зміцнення мотивації в навчальному процесі. По-друге, інтерактивне навчання стає ефективним засобом інтенсифікації праці учнів на уроці. По-третє, інтерактивні технології дозволяють спланувати і побудувати навчання таким чином, щоб усі учні (незалежно від їх кількості і рівня володіння мовою у навчальній групі) могли активно брати участь в освітньому процесі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Дослідниками В.А. Антоненко, В.Д. Леонським [1], В. Лапінським [8] схарактеризовано компонентний склад, призначення, інструменти інтерактивного навчального комплексу; Г.Ф. Бонч-Бруєвич розкрито досвід застосування інтерактивної технології у навчальному процесі, приділено увагу програмному забезпеченню для розробки дидактичних матеріалів до навчання у закладах середньої освіти [5]. Питання впровадження інтерактивної дошки під час навчання є предметом дослідження сучасних закордонних учених [9; 10]. Проблему окремих аспектів інтерактивного навчання іноземної мови досліджували такі вчені, як І.І. Костікова [3; 4], Л.І. Морська, С.Ю. Ніколаєва та ін. Незважаючи на зазначене, актуальним залишається питання використання сучасних методичних прийомів інтерактивного навчання англійської мови.